

mokslo darbai

ISSN 1392-0448

LIETUVOS ISTORIJOS STUDIJOS

22
2008

9 771392 044002

Lietuvos istorijos studijos

VILNIUS UNIVERSITY

Studies of Lithuania's History

2008

Vol. 22

Research papers

Published since 1992

Vilnius University Publishing House

2008

VILNIAUS UNIVERSITETAS

Lietuvos istorijos studijos

2008

22 tomas

Mokslo darbai

Leidžiami nuo 1992 metų

Vilniaus universiteto leidykla

2008

Redaktorių kolegija (Editorial Board)

Vyriausiasis redaktorius (Editor-in-Chief)

Prof. habil. dr. *Vygintas Bronius Pšibilskis* – Vilniaus universitetas (Istorija 05H)
Vilnius University (History 05H)

Atsakingasis sekretorius (Executive Secretary)

Doc. dr. *Sigitas Jegelevičius* – Vilniaus universitetas (Istorija 05H)
Vilnius University (History 05H)

Nariai (Editors):

- Prof. dr. *Alfredas Bumblauskas* – Vilniaus universitetas (Istorija 05H)
Vilnius University (History 05H)
- Prof. dr. *Zenonas Butkus* – Vilniaus universitetas (Istorija 05H)
– Vilnius University (History 05H)
- Prof. habil. dr. *Sven Ekdahl* – Geteborgo universitetas, Švedija (Istorija 05H)
– Göteborg University (History 05H)
- Prof. habil. dr. *Edvardas Gudavičius* – Vilniaus universitetas (Istorija 05H)
– Vilnius University (History 05H)
- Dr. *Magnus Ilmjärv* – Talino universitetas, Estija (Istorija 05H)
– Tallinn University (History 05H)
- Prof. habil. dr. *Anatolij J. Ivanov* – Rusijos mokslų akademijos Rusijos istorijos institutas,
Rusija (Istorija 05H)
– Institute of Russian History, Russian Academy of Sciences
(History 05H)
- Dr. *Michail M. Krom* – Sankt Peterburgo Europos universitetas, Rusija (Istorija 05H)
European University at St. Petersburg (History 05H)
- Prof. dr. *Aleksiejus Luchtanas* – Vilniaus universitetas (Istorija 05H)
– Vilnius University (History 05H)
- Prof. habil. dr. *Józef Maroszek* – Balstogės universitetas, Lenkija (Istorija 05H)
– University of Białystok (History 05H)
- Prof. habil. dr. *Zenonas Norkus* – Vilniaus universitetas (Sociologija 05S)
– Vilnius University (Sociology 05S)
- Doc. dr. *Edmundas Rimša* – Lietuvos istorijos institutas (Istorija 05H)
– Institute of Lithuanian History (History 05H)
- Prof. habil. dr. *Waldemar Rezmer* – Torunės Mikalojaus Koperniko universitetas,
Lenkija (Istorija 05H)
Nicolaus Copernicus University, Toruń (History 05H)
- Prof. dr. *Genadz Saganovič* – Europos humanitarinis universitetas, Lietuva (Istorija 05H)
– European Humanities University, Lithuania (History 05H)

Redakcijos adresas (Address):

Vilniaus universiteto Istorijos fakultetas
(Vilnius University Faculty of History)
Universiteto g. 7, LT-01513 Vilnius, Lithuania
El. paštas (e-mail): janina.leoniene@if.vu.lt
aurimas.svedas@if.vu.lt
<http://www.lis.lt>

Straipsniai vertinti dviejų recenzentų
The articles were reviewed by two experts

Included in:
EBSCO publishing.
ABC Clio,
articles are abstracted and indexed in
HISTORICAL ABSTRACTS and AMERICA:
HISTORY AND LIFE

© Vilniaus universitetas, 2008
© Vilnius University, 2008

TURINYS

STRAIPSNIAI IR PRANEŠIMAI

<i>Zenonas Norkus</i> . Ar Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė buvo federacija?.....	9
<i>Viačaslau Nasevič</i> . Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės susidarymo problemos: Baltarusių istoriografijos apžvalga	39
<i>Tomas Čelkis</i> . Nuo teritorinio ruožo prie linijos: sienų sampratos pokyčiai Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje XIV–XVI amžiuje	58
<i>Aelita Ambrulevičiūtė</i> . Stacionarios mažmeninės prekybos tinklo plėtra Vilniuje ir Vilniaus apskrityje 1861–1904 metais	74
<i>Bernardas Gailius</i> . Suklastota istorija: sovietų totalitarizmas ir partizanų karo prisiminimas	88
<i>Lina Kaminskaitė-Jančiorienė</i> . „Brežnevinio sąstingio“ praeities deformacijos lietuviškuose kino ir televizijos vaidybinuose filmuose (1968–1980 metai)	104
<i>Kristina Burinskaitė</i> . Slaptosios tarnybos vieta totalitarinėje SSRS	117
<i>Nerijus Šepetys</i> . Lietuvos vaizd(avim)as šiuolaikiniuose Rusijos istorijos vadovėliuose	144
<i>Aleksiejus Luchtanas, Ramunė Butrimaitė</i> . Arijų protėvynės beiškant (Antroji Lietuvos archeologinė ekspedicija Afganistane)	163

... DULKES NUŽĖRUS

<i>Zenonas Butkus, Magnus Ilmjärv</i> . SSRS Generalinio štabo viršininko maršalo Aleksandro Jegorovo 1937 m. vasario 15–26 d. vizito į Lietuvą, Latviją ir Estiją ataskaita.....	178
---	-----

KNYGŲ LENTYNOJE

<i>Arūnas Streikus</i> . Kas netilpo tarp politikos ir diplomatijos? Rec.: <i>Kasparavičius A.</i> Tarp politikos ir diplomatijos: Šventasis Sostas ir Lietuvos Respublika. Vilnius, 2008. 762 [32] p.....	202
<i>Rūta Šermukšnytė</i> . Vilniaus miesto muziejaus idėja tarptautiniuose kontekstuose. Rec.: Muziejiniai Vilniaus istorijos kontekstai: mokslinių straipsnių rinkinys / Sud. ir moksl. redaktorė N. Keršytė. Vilnius: Kultūros, filosofijos ir meno institutas, 2008. 175 p.....	207

MOKSLINIS GYVENIMAS

<i>Kristina Burinskaitė</i> . Du skirtingi žvilgsniai į Prahos pavasarį.....	211
<i>Arūnas Vyšniauskas</i> . Sovietinio mokyklinio vadovėlio tekstologija	218
<i>Algis Povilas Kasperavičius</i> . Tarptautinės istorikų konferencijos Bresto universitete.....	223

CONTENT

ARTICLES AND REPORTS

<i>Zenonas Norkus</i> . Was Grand Duchy of Lithuania a Federation?.....	9
<i>Viachaslau Nasevich</i> . Issues of the Grand Duchy of Lithuania formation: a Review of the Belarusian historiography	39
<i>Tomas Čelkis</i> . From Territorial Swath to Line – Border: the Alteration of Border Conception in the Grand Duchy of Lithuania in 14 th –16 th Centuries	58
<i>Aelita Ambrulevičiūtė</i> . Expansion of a stationary retail trading network in Vilnius and the Vilnius district in 1861–1904	74
<i>Bernardas Gailius</i> . The Fake History: Soviet Totalitarianism and the Memory of the Guerrilla War.....	88
<i>Lina Kaminskaitė-Jančiorienė</i> . Past deformations of “Brezhnevian stagnation” in Lithuanian cinema and TV fiction films (1968–1980)	104
<i>Kristina Burinskaitė</i> . Positions of Soviet secret service in totalitarian Soviet Union	117
<i>Nerijus Šepetys</i> . Lithuania’s Image in Modern History Schoolbooks of Russia	144
<i>Aleksiejus Luchtanas, Ramunė Butrimaitė</i> . In pursuit of Aryan Homeland (2 nd Lithuanian Archaeological expedition in Afghanistan).....	163

... HAVING SWEEPED A WAY DUST

<i>Zenonas Butkus, Magnus Ilmjärv</i> . The report of Chief of the General Staff of USSR marshal Alexander Jegorov about his visit in Lithuania, Latvia, and Estonia on 15 th –26 th of february, 1937	178
--	-----

BOOK SHELF

<i>Arūnas Streikus</i> . What Was Remained Between Diplomacy and Politics? Rec.: <i>Kasparavičius A.</i> Tarp politikos ir diplomatijos: Šventasis Sostas ir Lietuvos Respublika. Vilnius, 2008. 762 [32] p.....	202
<i>Rūta Šermukšnytė</i> . Idea of Vilnius City Museum in the International Contexts. Rec.: <i>Muziejiniai Vilniaus istorijos kontekstai: mokslinių straipsnių rinkinys /</i> <i>Sud. ir moksl. redaktorė N. Keršytė.</i> Vilnius: Kultūros, filosofijos ir meno institutas, 2008. 175 p.....	207

SCIENTIFIC LIFE

<i>Kristina Burinskaitė</i> . Two different views toward Prague spring.....	211
<i>Arūnas Vyšniauskas</i> . Textual Criticism of the Soviet School Textbooks.....	218
<i>Algis Povilas Kasparavičius</i> . International Conferences of Historians in The University of Brest	223

СОДЕРЖАНИЕ

СТАТЬИ И СООБЩЕНИЯ

<i>Зенонас Норкус</i> . Являлось ли Великое Княжество Литовское федерацией?	9
<i>Вячеслав Носевич</i> . Проблемы образования Великого Княжества Литовского: обзор белорусской историографии	39
<i>Томас Челькис</i> . От территориальной полосы к линии: изменения понятия границ в Великом Княжестве Литовском в XIV–XVI вв.	58
<i>Азлита Амбрулявичюте</i> . Развитие сети стационарной розничной торговли в г. Вильнюсе и Вильнюсском уезде в 1861–1904 гг.	74
<i>Бернардас Гайлюс</i> . Фальсификация истории: советский тоталитаризм и память Партизанской войны	88
<i>Лина Каминскайте-Янчореие</i> . Деформации прошлого в период «Брежневского застоя» в художественном кино и ТВ фильмах (1968–1980 гг.).....	104
<i>Кристина Буринскайте</i> . Место секретной службы в тоталитарном СССР	117
<i>Нериус Шепялис</i> . Изображение Литвы в современных учебниках Российской истории	144
<i>Алексеюс Лухтанас, Рамуне Бутримайте</i> . В поисках прародины ариев (Вторая литовская археологическая экспедиция в Афганистане)	163

... СМАХНУВ ПЫЛЬ

<i>Зенонас Буткус, Магнус Ильярв</i> . Отчет начальника Генерального штаба СССР маршала Александра Егорова о визите в Литву, Латвию и Эстонию 15–26 февраля 1937 года	178
---	-----

НА КНИЖНОЙ ПОЛКЕ

<i>Арунас Стрейкус</i> . Что не поместилось между политикой и дипломатией? Рец.: <i>Kasparavičius A. Tarp politikos ir diplomatijos: Šventasis Sostas ir Lietuvos Respublika. Vilnius, 2008. 762 [32] p.</i>	202
<i>Рута Шярмукините</i> . Идея Вильнюсского городского музея в международных контекстах. Рец.: <i>Muziejiniai Vilniaus istorijos kontekstai: Straipsnių rinkinys / Sud. ir moksl. redaktorė N. Keršytė. Vilnius: Kultūros, filosofijos ir meno institutas, 2008. 175 p.</i>	207

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ

<i>Кристина Буринскайте</i> . Два разных взгляда на Пражскую весну	211
<i>Арунас Вишняускас</i> . Текстология советского школьного учебника	218
<i>Альгис Повилас Касперавичюс</i> . Международные конференции историков в Брестском университете	223